

the article. However, Mr. Poiret undoubtedly has his own artistic style. The similarity in the works of Poiret and Bakst (and those artists who collaborated with the designer) can be traced through a common aesthetic Art Nouveau style and the thematic proximity of the artistic concepts that were predominant at that time in the theatrical art.

Key words: Paul Poiret, fashion, scenography, theatrical costume.

Надійшла до редакції 22.10.2016 р.

УДК 792.8(477)«1940/1941»

ПЕРШИЙ СЕЗОН МИКОЛИ ТРЕГУБОВА У ЛЬВІВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ТЕАТРІ ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ (ВЕРЕСЕНЬ 1940 – ЧЕРВЕНЬ 1941 рр.)

Чурпіта Тетяна Миколаївна, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри класичної хореографії,
Київський національний університет культури і мистецтв, м. Київ
Pnikolaschurpita@gmail.com

На оригінальному архівному матеріалі відтворюються маловідомі факти стосовно виконавської і балетмейстерської діяльності заслуженого артиста УРСР, заслуженого діяча мистецтв України Миколи Трегубова під час його роботи у Львівському державному театрі опери та балету (вересень 1940 – червень 1941 років). Аналізуються критичні виступи в періодичній пресі щодо якості поставлених вистав цього митця та його безпосередньої виконавської практики.

Ключові слова: Львівський державний театр опери та балету, балетмейстер, соліст балету, творча діяльність, виконавська діяльність.

Постановка проблеми. Формування вітчизняної виконавської, балетмейстерської та педагогічної школи тісно пов'язане з ім'ям Миколи Івановича Трегубова (1912-1997 рр.), який більшу частину свого життя присвятив розвитку балетного театру України. Перелік назв балетів, опер, оперет, поставлених М. Трегубовим, налічує понад 52 найменувань, а в 22 балетних партіях артист розкрив грані свого самотнього виконавського таланту [2].

Аналіз останніх публікацій. Жодна праця, присвячена розвитку українського балетного мистецтва, не оминає М. Трегубова. Найбільш ґрунтовного осмислення зазнав його балетмейстерський доробок II пол. XX ст. у роботах М. Загайкевич («Українська балетна музика» 1969, «Драматургія балету» 1978); Ю. Станішевського («Розквіт українського балету» 1961, «Український Радянський балетний театр 1925-1975», «Балетний театр Радянської України, 1925-1985: Шляхи і проблеми розвитку» 1986, «Національний академічний театр опери і балету України ім. Т. Шевченка: Історія і сучасність» 2002); А. Терещенко («Львівський державний академічний театр опери і балету ім. І. Франка: Піввіковий твірчий шлях» 1989). Про М. Трегубова можна знайти відомості, хоча й досить обмежені, у фахових універсальних виданнях: словнику довіднику «Все о балете» Є. Суриць (М.-Л., 1966), енциклопедії «Балет» Т. Швачко (М., 1981), біобібліографічному довіднику «Хореографічне мистецтво України у персоналіях» В. Туркевича (К., 1999). Згадки про діяльність М. Трегубова знаходимо в спогадах акторів діаспори, які працювали у Львівському Оперному Театрі (ЛОТі) у період 1941-1944 рр. (Нью-Йорк – Париж – Сідней – Торонто, 1975, 1992), працях О. Паламарчук (Л., 1996), В. Гайдабури (К., 2004), С. Максименко (К., 2013, 2015). Відтворено окремі періоди життя і творчості митця у працях Н. Захарчук («Творча концепція балетмейстера Миколи Трегубова», 2013); Н. Миронюк («Діяльність М. Трегубова у воєнні роки та її наслідки», 1913, «Постановки М. Трегубова за межами України», 2015; «Балетмейстерська діяльність Миколи Трегубова у Львові під час фашистської окупації 1941-1944 рр.», 2016). Однак комплексного дослідження діяльності М. І. Трегубова проведено ще не було.

Попри свою важливість для розуміння вкладу діяча в національний культурологічний процес і розвиток балетного мистецтва в Україні, найменш дослідженою залишається перша половина творчого шляху М. Трегубова, зокрема, його дебютний сезон у Львівському театрі опери та балету.

Мета статті – спираючись на матеріали українських періодичних видань, архівні документи, відтворити маловідомі факти про виконавську і балетмейстерську діяльність М. Трегубова у Львівському державному театрі опери та балету (вересень 1940 – червень 1941 рр.).

Виклад матеріалу дослідження. Аналізуючи автобіографію М. Трегубова, дізнаємося, що в 1940 р. Київський Комітет у справах мистецтв України направив артиста на роботу у Львівський державний театр опери та балету, де, починаючи з 1939 р., поступово формувався творчий колектив [2]. У той час у рамках перших заходів радянської влади, пов'язаних із приєднанням західних земель

до складу Української РСР, проводяться не лише політично-територіальні перетворення, але й енергійна робота з організації культурно-мистецького життя регіону.

Згідно з наказом Президії Верховної Ради СРСР від 4 грудня 1939 р. Львів стає адміністративно-політичним центром. У відповідності до цього місто отримувало особливу увагу Уряду й місцевої влади. 19 грудня 1939 р. Рада народних комісарів УРСР ухвалила Постанову № 1545 «Про організацію театрів, музичних колективів, Будинків народної творчості, театральних музичних закладів у Львівській, Драгобицькій, Волинській, Ровенській, Станіславській і Тернопільській областях» [13], першим пунктом якої передбачено організувати у Львові Державний український театр опери і балету, надавши йому приміщення колишнього Великого польського міського театру. Також у документі йшлося про відокремлення опери від драми [13].

Оскільки у перші дні встановлення радянської влади на Західній Україні частина української інтелігенції вірила, що зі Сходу прийшла омріяна свобода, львівські митці сприйняли Постанову з ентузіазмом. Не маючи власних театральних приміщень і фактично перебуваючи в статусі мандрівних, українські колективи нарешті могли об'єднатися у Львові. Склад театру формувался протягом декількох місяців. Передбачалося створити творчий колектив із 550 осіб. На початку 1940 р. колектив театру налічував 350 осіб. У складі трупи були видатні і ще зовсім незнайомі імена. Формально митців підбирали на конкурсній основі, а фактично всі провідні місця посідали фахівці зі східних областей УРСР та Росії, яких спеціально запрошували до установи [13].

Найбільші проблеми під час організації театру виникли у процесі набору балетної трупи, оскільки традиції класичної хореографії на теренах Західної України були зовсім «молодими». «Адже, – як зазначає театрознавець С. Максименко, – від часу заснування (1864 р.) професійного стаціонарного українського театру у Львові не було. Національний театр був мандрівний, а короточасні виступи, які дозволяла польська влада, не сприяли формуванню глядацького етикету» [10; 73].

Щойно створеній танцювальній групі були потрібні професіонали з класичною хореографічною освітою і досвідом роботи. До балетної трупи, крім М. Трегубова, увійшли З. Сугробкіна, К. Костіна, В. Ільїнська, О. Ярославцев, В. Переясловець, А. Обертен, Н. Слободян, В. Рудчик, які приїжджали з різних міст країни. Художнім керівником театру став заслужений артист Української РСР В. Манзій.

В особі М. Трегубова театр здобув професійного танцівника з класичною освітою і досвідом роботи на кращих сценічних майданчиках СРСР. У 1935 р. він закінчив виконавське відділення Ленінградського хореографічного училища, де навчався у знаних педагогів – В. Пономарьова і В. Семенова, два роки (1935-1937 рр.) працював у Ленінградському театрі опери і балету ім. С. Кірова і три сезони (1937-1940 рр.) – Київському театрі опери і балету ім. Т. Шевченка. У його виконавському доробку були провідні партії як у балетах класичної спадщини, так і творах сучасних балетмейстерів: Андре і Володимира в балетах «Фадетта» і «Катерина» молодого балетмейстера Л. Лавровського; він удосконалював виконавську культуру під час перевтілення в благородних принців і графів (Зігфрід, Дезіре), у драм-балетах на сцені київського оперного театру створював образи володарів-тиранів (Гірей), мужніх, героїчних персонажів (Фрондосо, Вацлав). У кожній новій ролі шукав свій підхід до розкриття сценічного образу, надаючи перевагу акторському розкриттю психології людини. У київському театрі він набув досвіду на посаді асистента балетмейстера і постановника танців в операх – «Піднята цілина» І. Дзержинського і «Русалка» О. Даргомижського.

Тож перехід до Львівського оперного театру опери та балету у 1940 р. обіцяв стати для М. Трегубова наступною сходинкою в професійному зростанні. Він одразу долучився до роботи як постановник, танцівник і керівник балету.

Про діяльність театру, творчі здобутки молодого колективу можна було дізнатися зі шпальт місцевих газет «Вільна Україна» і «Червоний штандарт», які виходили українською і польською мовами відповідно. Репертуар театру формувался під пильним оком радянських критиків і широко висвітлювався в періодичних виданнях.

Першою роботою М. Трегубова у Львівському театрі була постановка танців в опері «Тихий Дон» І. Дзержинського, про що дізнаємося з видання «Вільна Україна». У її підготовці брали участь М. Покровський (диригент), О. Улуханов, О. Хвостенко-Хвостов (художники). Це була нова опера молодого і маловідомого в Україні ленінградського композитора. Її першопрочитання відбулося на сцені Малого оперного театру лише п'ять років тому (диригент С. Самосуд, режисер М. Терешкович) в 1935 р.

Наступного року оперу було поставлено на сцені Большого театру (дир. М. Голованов, реж. М. Смолич). Відтоді «Тихий Дон» ставиться в багатьох театрах країни. Вистава, підготовлена молодого трупю Львівського театру, пройшла з успіхом і мала гучний резонанс [15]. У літературі радянських часів мистецтвознавці більше уваги приділяли оперним виконавцям головних партій і

рідко згадували внесок балетмейстера у виставу. Однак у тогочасній пресі знайдено інформацію, де згадується і керівник балету.

21 вересня 1940 р. відомий композитор В. Барвінський опублікував статтю «Повноцінний спектакль», в якій писав про «прекрасно» підготовлену оперу і не забув відзначити роботу керівника балету М. Трегубова, який, на його думку, «непогано справився із своїм завданням» [4].

Наступною балетмейстерською роботою митця була постановка танців в опері «Травіата» Д. Верді в оригінальному варіанті режисера О. Леїна. На опері «Травіата», як на одній з найпопулярніших у світі, лежить довговічний товстий шар традицій, усталених прийомів щодо постановок. Але режисер О. Леїн не піддався спокусі і не пішов шляхом копіювання. Особливо вдалими критики вважали масові сцени на маскарадї. «Добре зробив режисер, що у сцені карнавалу досить велике слово надали балетові. Циганський танець із темпераментом виконаний балетним колективом театру під керівництвом М.І. Трегубова, дуже оживляє цю сцену, надає їй певного карнавального характеру», – зазначав критик К. Дніпров [9].

Що стосується балетних вистав, то для Львова вони були новиною. Тому значної культурної ваги набуває факт першої балетної прем'єри у молодому Львівському театрі опери та балету. Вже в першому сезоні театральна афіша включала балет «Дон-Кіхот» Л. Мінкуса в редакції композитора Й. Кофлера у постановці балетмейстера Є. Вігілева.

Трагікомедійна постать героя сервантесівського безсмертного твору «Дон-Кіхот» не раз притягала увагу композиторів. Взяти хоча б однойменні оперу композитора В. Кінцля, симфонічну поему Р. Штрауса чи фортепіанний твір німецького композитора Ф. Фінке. «Якщо все ж балетна вистава і справляє враження цілісного твору, – зазначав В. Барвінський, то це заслуга високоякісного лібрето Є. Вігілева та великої роботи, проробленої редактором цього твору львівським композитором професором Й. Кофлером, який зумів ці поодинокі музичні номери зв'язати в більш органічно злитий твір, виписавши до нього пролог й епілог та кілька вставок: танок п'яного Санчо-Панчо, циганський танець» [3]. «Високої оцінки, – продовжував рецензент, – заслуговує робота постановника і автора лібрето балетмейстера Є Вігілева (а не М.Трегубова, як помилково зазначали Ю. Станішевський [14; 125] і В. Туркевич [16; 188], художника М. Мунда). Велика відповідальність лягла на плечі виконавців головних партій, зокрема і керівника балету М. Трегубова, який виконував партію Базиля. Але молодий балет впорався з поставленими завданнями і був відзначений на сторінках центральних видань наступним чином: «Щодо виконавців, – захоплено стверджував В. Барвінський, – то колектив, як кордебалет, так і солісти – артисти В. Переяславець (Кітрі), М. Трегубов (Базіль), С. Кшановський (Санчо-Панса), З. Ольшевський (Дон-Кіхот), І. Костіна, К. Ошкмп, Я. Радін, Є. Западінська, Й. Чайванова та інші настільки талановито виконували свої ролі і прекрасно танцювали, що виділяти когось із них окремо немає потреби. Дружний, хороший, здібний колектив!» [3].

Загалом прем'єра балету справила приємне враження на львівського глядача і отримала позитивні відгуки театральної критики, яка зазначала, що якість постановки «Дон-Кіхота» заслуговує на повне визнання і неабияку увагу громадськості. Незважаючи на успіх балету, були й ті, які не погоджувалися з постановкою «Дон-Кіхота» на львівській сцені. Так, К. Дніпров у статті «Про репертуари львівських театрів» бачив потребу в інших балетних виставах: «А хіба львівському балетові не варто було замість працювати над сотою репродукцією «Дон-Кіхота» поставити чудесний балет Прокоф'єва «Ромео і Джульєтта», «Светлану» – Клебанова чи «Солов'я» – білоруського композитора Крошнера» [8].

Особливою любов'ю глядачів, як зазначає дослідниця Львівського оперного театру А. Терещенко, користувався балет Р. Глієра «Червоний мак». Він став історичною віхою в розвитку радянського балету, ознаменувавши початок хореографічної вистави нового типу. Його прем'єра відбулася в червні 1927 р. у Москві, у Большому театрі (постановка В. Тихомирова). А вже в грудні балет поставлено і в Україні (Харків, постановка М. Мойсеєва), а через рік – у Києві (постановка М. Дисковського) та Одесі (постановка П. Болотова та П. Вірського) [15]. Починаючи з кінця 20-х років, балет став вельми популярним. Яскрава, мелодійна музика, вдала драматургія, екзотичний колорит – все це привертало увагу глядачів. До того ж балет був принципово новаторським щодо втілення романтичного змісту, пов'язаного з революційною дійсністю, відображенням нового життя народу. «Коли, замість казкових персонажів або причепурених пейзажів, наш глядач побачив гнівний натовп китайських робітників, коли перед ним постали образи радянських моряків і на весь розмах російського характеру розгорнувся захоплюючий вихровий ритм матроського танцю, ніхто з присутніх не міг залишатися спокійним», – писала Е. Грошева [15; 11]. Зрозуміло, що рішення молоді львівської трупи звернутися до цього твору було природним.

20 березня 1941 р. відбулася прем'єра балету, який, на думку театрального оглядача А. Аквілєва, залишив «подвійне враження». Великий успіх «Червоного маку» він пояснював тим, що це був перший балет на радянську тематику, в якому показано інтернаціональну солідарність до трудящих Китаю і ненависть до колонізаторів, але того не бажаючи, – продовжував критик, – «театр створив виставу, в якій вся увага зосереджувалася на серії блискуче виконаних хореографічних номерів, поза музикою Р. Глієра і поза сюжетом «Червоного маку». Постановник театру, головний балетмейстер Є. Д. Вігілев, безперечно досвідчений майстер, захопившись суто танцювальною стороною, приблизив промахи лібрето Курилко. Всі танцювальні сцени, діалоги і монологи протікають поза дією. Щодо цього, характерна друга картина першої дії – явна дивертисментна. Викиньте її, і нічого не зміниться в ході сюжету» [1]. Оскільки вистава вилилася в поєднання дивертисментних номерів, то не дивно, що виступ окремих виконавців мав найбільший успіх. Особливо театральний оглядач відзначив М. Трегубова, який виконував партію підступного господаря ресторану Лі-Та-Чу, нареченого чарівної танцівниці Тао Хоа у виконанні артистки В. Ільїнської. «Партію авантюриста Лі-Та-Чу прекрасно провів М.І. Трегубов – танцюрист великої техніки і великого темпераменту» [1].

Наступним кроком у балетмейстерській діяльності М. Трегубова, була постановка танців в опері «Кармен» Ж. Бізе, прем'єра якої відбулася 15 квітня 1941 р. Незважаючи на те, що преса відмічала слабкість режисерської роботи, невдалий добір виконавців окремих ролей, що різко знизили якість вистави, танці вона назвала її прикрасою, яка відіграла важливу роль для характеристики побуту Іспанії. Критик К. Дніпров на сторінках газети «Вільна Україна» оцінив роботу постановника так: «Молодий балетмейстер М. Трегубов поставив танці без особливих претензій, просто, але зі смаком, а головне, зумів зберегти їх народність. У благородному стилі виконує танець із кастаньєтами здібна танцюристка І. Костіна разом із кількома партнерами. Ефектно м'яко і еластично танцює Д. Алідорт – «Болеро». «...Загалом, – продовжує автор статті, – танці прикрашають виставу» [7].

Не оминула своєю увагою роботу балетмейстера і театральний оглядач С. Лобачевська. В газеті «Червоний штандарт» за 19 квітня 1941 р., яка виходила польською мовою, вона зазначала, що балет М. Трегубова «працював ефектно».

Трупа театру плідно працювала і готувалась до наступних виступів: оперети «Циганський барон» і балету «Лілея» К. Данькевича, прем'єра якого мала відбутися 26 червня 1941 р. Як зазначає О. Плахотнюк: «У львівському театрі перша прем'єра балету («Лілея», Ч.Т.) так і не відбулась, хоча для балету було готове все: костюми, декорації, проведені оркестрові репетиції, солісти балету відпрацювали складні варіації і дуети. Прем'єрну виставу, що призначену на 26 червня 1941 р. було відмінено з причин початку II Світової війни. Куплені квітки як пам'ятні документи залишились у тих, хто їх придбав» [11; 248].

В одному з документів серед списку виконавських робіт М. Трегубова знаходимо партію Степана [2], її також згадує і В. Туркевич [16], але матеріалів, які б підтверджували цей факт, поки що знайти не вдалося. У газеті «Червоний штандарт» за 29 квітня 1941 р. О. Гриневич у статті «Balet «Lilia» анонсує початок роботи Львівського театру над виставою «Лілея», згадує К. Данькевича, автора лібрето В. Чаговця та балетмейстера Є. Вігілева. Але, на жаль, автор статті не зазначає виконавців головних партій [6].

30 червня 1941 р. Комітет у справах мистецтв СРСР ухвалив рішення «про тимчасове припинення діяльності театрів та розіслав директивні листи про необхідність ревізії державної мережі театрів, скорочення окремих театральних груп та перехід закладів культури на бездотаційну роботу». Почалась евакуація «інтелектуально-мистецької еліти та їх родин» [12; 12], що проводилась за відповідними списками. Скоріш за все, М. Трегубов не потрапив до числа обраних й був змушений залишати місто самотужки в пошуках роботи в інших містах, подалі від лінії фронту.

Висновки. Таким чином, М. Трегубов був у числі тих росіян-хореографів, яких направлено радянською владою до Західної України на розбудову Львівського державного театру опери та балету. Артисти з багатьох міст СРСР поступово сформували новий творчий колектив, який заявив про себе вже на перших порах діяльності постановками класичних і сучасних балетів. Традиції балетного театру в Галичині були молодими, тож танцівників і балетмейстерів чекала наполеглива праця. Серед них варто виділити М. Трегубова, який керував балетною трупю, виконував провідні партії в балетах «Дон-Кіхот», «Червоний мак» і ставив окремі номери в оперних виставах: «Тихий Дон», «Травіата», «Кармен», схвально оцінені місцевою пресою. Перший сезон у львівському театрі для митця був насиченим і вдалим. За рік він набув досвіду керівника балетної трупи, поповнив свій виконавський і балетмейстерський доробок новими партіями, через які глядач знайомився з творами

світової балетної спадщини. Попри те, що віднайдені матеріали розширюють уявлення про творчу діяльність М. Трегубова у Львівському державному театрі опери та балету (1940-1941 рр.), сценічна творчість постаті потребує подальших наукових пошуків. І надалі залишається невідомою його участь у створенні балету «Лілея» К. Данькевича, зовсім недослідженою, але не менш важливою, є гастрольна і громадська діяльність хореографа в зазначений час.

Список використаної літератури

1. *Аквілев А.* «Червоний мак» (В постановці Львівського державного театру опери і балету) / А. Аквілев // Вільна Україна. – 1941. – 25 берез.
2. *Архів КНУКіМ, ф. Р-1516, оп. 1 «Л», spr. 195, ark. 1-21.*
3. *Барвінський В.* «Дон-Кіхот» / В. Барвінський // Вільна Україна. – 1940. – 1 лист.
4. *Барвінський В.* Повноцінний спектакль / В. Барвінський // Вільна Україна. – 1940. – 24 верес.
5. *Вільна Україна.* – 1940. – 30 січ.
6. *Гріневич О. В.* «Balet «Lilia» / О. В. Гріневич // Червоний штандарт. – 1941. – 29 квіт.
7. *Дніпров К.* «Кармен» у Львівському державному театрі опери та балету / К. Дніпров // Вільна Україна. – 1941. – 18 квіт.
8. *Дніпров К.* Про репертуар львівських театрів / К. Дніпров // Вільна Україна. – 1940. – 9 жовт.
9. *Дніпров К.* «Травіата» у Львівському державному театрі опери та балету / К. Дніпров // Вільна Україна. – 1940. – 28 верес.
10. *Максименко С.* Театральне життя Львова 1941–1944 рр. / С. Максименко // Наук. вісник Київ. нац. ун-ту театру, кіно і телебачення ім. І. К. Карпенка-Карого. – 2013. – Вип. 13. – С. 67–84.
11. *Плахотнюк О.* Творчість Т. Г. Шевченка на балетній сцені / О. Плахотнюк // Вісник Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. Серія «Мистецтвознавство». – 2014. – Вип. 15. – С. 263–248.
12. *Романенко Н. О.* Український театр (40-і роки ХХ ст.) : монографія / Н. О. Романенко. – Київ : Нац. акад. кер. кадрів культури і мистецтв, 2015. – 250 с.
13. *Срібна М. А.* Українське оперне мистецтво в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.) / М. А. Срібна // Гілея. – 2015. – Вип. 97 (6) – С. 58-61.
14. *Станишевський Ю.* Украинский балетный театр: история и современность / Ю. Станишевский. – Київ : Муз. Україна, 2008. – 411 с.
15. *Терещенко А. К.* Львівський державний академічний театр опери та балету ім. І. Франка : Піввіковий творчий шлях / А. Терещенко. – Київ : Муз. Україна, 1989. – 208 с.
16. *Туркевич В.* Хореографічне мистецтво у персоналіях : [біобібліограф. довід.] / В. Д. Туркевич. – Київ, 1999. – 224 с.

References

1. *Akviliev A.* «Chervonyi mak» (V postanovtsi Lvivskoho derzhavnoho teatru opery i baletu) / A. Akviliev // Vilna Ukraina. – 1941. – 25 berez.
2. *Arkhiv KNUKIM, f. R-1516, op. 1 «L», spr. 195, ark. 1-21.*
3. *Barvynskiy V.* «Don-Kikhot» / V. Barvynskiy // Vilna Ukraina. – 1940. – 1 lystop.
4. *Barvynskiy V.* Povnotsinnyi spektakl / V. Barvynskiy // Vilna Ukraina. – 1940. – 24 veres.
5. *Vilna Ukraina.* – 1940. – 30 sich.
6. *Hrinevych O. V.* «Balet «Lilia» / O.V. Hrinevych // Chervonyi shtandart. – 1941. – 29 kvit.
7. *Dniprov K.* «Karmen» u Lvivskomu derzhavnomu teatri opery ta baletu / K. Dniprov // Vilna Ukraina. – 1941. – 18 kvit.
8. *Dniprov K.* «Pro repertuary lvivskykh teatriv» / K. Dniprov // Vilna Ukraina. – 1940. – 9 zhovtnia.
9. *Dniprov K.* «Traviata» u Lvivskomu derzhavnomu teatri opery ta baletu / K. Dniprov // Vilna Ukraina. – 1940. – 28 veresn.
10. *Maksymenko S.* Teatralne zhyttia Lvova 1941–1944 rr. / S. Maksymenko // Naukovyi visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu teatru, kino i telebachennia imeni I. K. Karpenka-Karoho. – 2013. – Vyp. 13. – S. 67–84.
11. *Plakhotniuk O.* Tvorchist Tarasa Hryhorovycha Shevchenka na baletnii stseni / O. Plakhotniuk // Visnyk Lviv. nats. un-tu im. I. Franka. Seriya «Mystetstvoznavstvo». – 2014. – Vyp. 15. – S. 263–248.
12. *Romanenko N. O.* Ukrainskiy teatr (40-i roky XX st.) : monohrafiia / N.O. Romanenko. – Kyiv : Nats. akad. ker. kadriv kultury i mystetstv, 2015. – 250 s.
13. *Sribna M. A.* Ukrainske operne mystetstvo v roky Druhoi svitovoi viiny (1939–1945 rr.) / M. A. Sribna // Hileia. – 2015. – Vyp. 97 (6) – S. 58–61.
14. *Stanysheskyi Yu.* Ukraynskyi baletnyi teatr : istoriya y sovremennost / Y. Stanysheskyi. K. : Muz. Ukrayna, 2008. – 411 s.
15. *Tereshchenko A. K.* Lvivskiy derzhavnyi akademichnyi teatr opery ta baletu imeni Ivana Franka : Pivvikoviy tvorchiy shliakh / A. Tereshchenko. – Kyiv : Muz. Ukraina, 1989. – 208 s.
16. *Turkevych V.* Khoreohrafichne mystetstvo u personaliiakh : [biobibliohrafichniy dovidnyk] / V. D. Turkevych. – Kyiv, 1999. – 224 s.

**ПЕРВЫЙ СЕЗОН НИКОЛАЯ ТРЕГУБОВА ВО ЛЬВОВСКОМ ГОСУДАРСТВЕННОМ
ТЕАТРЕ ОПЕРЫ И БАЛЕТА (СЕНТЯБРЬ 1940 – ИЮНЬ 1941 ГГ.)**

Чурпита Татьяна Николаевна, кандидат педагогических наук,
доцент кафедры классической хореографии, Киевский
национальный университет культуры и искусств, г. Киев

На оригинальном архивном материале воспроизводятся малоизвестные факты об исполнительской и балетмейстерской деятельности заслуженного артиста УССР, заслуженного деятеля искусств Украины Николая Трегубова во время его работы во Львовском государственном театре оперы и балета (сентябрь 1940 – июнь 1941 гг.). Анализируются критические отзывы в периодических изданиях относительно поставленных произведений указанного постановщика и его личного участия как исполнителя.

Ключевые слова: Львовский государственный театр оперы и балета, балетмейстер, солист балета, творческая деятельность, исполнительская деятельность.

**MYKOLA TREHUBOV'S FIRST SEASON IN THE LVIV STATE OPERA AND BALLET
THEATRE (SEPTEMBER 1940 – JUNE 1941)**

Churpita Tatiana, PhD, Assistant Professor of Classical Choreography,
Kyiv National University of Culture and Arts

The original archival material keeps little-known facts about the choreography and performing activities of the Honored Artist of the USSR, the Honored Artist of Ukraine Mykola Trehubov during his work at the Lviv State Opera and Ballet (September 1940 – June 1941). The given article analyses the critical reviews in periodicals regarding the set of works of this stage director and his personal involvement as an artist.

Key words: Lviv State Opera and Ballet, choreographer, ballet dancer, creative activities, performing activities.

UDC 792.8(477)«1940/1941»

**MYKOLA TREHUBOV'S FIRST SEASON IN THE LVIV STATE OPERA AND BALLET
THEATRE (SEPTEMBER 1940 – JUNE 1941)**

Churpita Tatiana, PhD, Assistant Professor of Classical Choreography,
Kyiv National University of Culture and Arts

The aim of this paper is to show little-known facts about the performing and choreographic activity of Mykola Trehubov in the Lviv State Theatre of Opera and Ballet (September 1940 – June 1941), based on the materials of Ukrainian periodicals, archival documents

Research methodology. The main sources of this paper are Ukrainian, Polish periodicals and Ukrainian archival documents (eight newspaper articles and one personal file). Seven publications and monographs have been reviewed as well.

Results. It has been found that M. Trehubov was among those Russian choreographers who was sent by the Soviet government to the Western Ukraine for the development of the Lviv State Theatre of Opera and Ballet. The artists from many cities of the USSR gradually formed a new creative team, which loudly announced itself as the masters of classical and modern ballets at the beginning of its activity.

Ballet traditions in Halychyna were very young, so painstaking and hard work waited for the dancers and choreographers. M. Trehubov stood out among them. He led the ballet troupe, performed the leading roles in the ballet «Don Quixote», «The Red Poppy» and staged some settings in opera performances: «Quiet Flows the Don», «La Traviata», «Carmen» which were positively appreciated by the local press. The first season in the Lviv Opera was creatively rich and successful for the artist. In a year he gained experience of the head of the ballet troupe. New parties, through which the audience acquainted with the works of the world ballet heritage, were added to his performing and choreographic achievements.

Novelty. In this paper an attempt is made to recreate the least studied part of the M. Trehubov's creative way, including his debut season in the Lviv State Theatre of Opera and Ballet.

The practical significance. The studied materials expand the image of the M. Trehubov's creative work in the Lviv State Theatre of Opera and Ballet (1940-1941). The Ukrainian scientists of the national ballet history may find the information contained in this article useful for the understanding of the contribution of this figure to the national cultural process and development of ballet art in our country.

Key words: the Lviv State Theatre of Opera and Ballet, ballet master, ballet soloist, creative activity, performing activity.

Надійшла до редакції 1.11.2016 р.